

V spomin Branku Čušinu

Tisto septembrsko nedeljsko popoldne, ko sem prispel na Koroško Belo, je bilo čudovito sončno in Branko me je že čakal na vrtu pred svojim ateljejem. Njegov obraz je bil nenavadno upadel in bled: »Veš, zadnje dni me daje želodec, vendar upam, da bo kmalu bolje,« je pojasnil, ko je opazil moj resnoba pogled. V srcu me je zaskalelo in obšla me je črna slutnja, da ga najbrž vidim zadnjič. Žal se je ta slutnja še prehitro uresničila.

Spoznala sva se pred več kot tridesetimi leti, ko sva v Šivčevi hiši v Radovljici skupaj postavila razstavo o slovenskih čebelnjakih – on je razstavljal svoje akvarele, jaz pa fotografije. Branko sicer ni bil čebelar, vendar je bila njegova ljubezen do vsega, kar je povezano s čebelami in zlasti z našo bogato čebelarsko tradicijo, tako močna, da sem ga lahko samo občudoval. In ta ljubezen je bila razvidna tudi na njegovih slikah. Ko sem na ogled najine razstave v Radovljici pripeljal skupino južnotirolskih čebelarjev, so jih njegove podobe slovenskih čebelnjakov tako ganile, da so Branka na stroške deželne vlade iz Bolzana za ves teden povabili na Tirolsko, kjer je v svoji značilni tehniki naslikal kakih dvajset čebelnjakov. Pozneje so njegove akvarele uporabili v neki monografiji, dvanajst slik pa so uporabili tudi za koledar, ki ga še vedno hranim kot drag spomin.

Pozornost svetovne čebelarske javnosti pa je Branko zbudil leta 2003, ko je na kongresu Apimondie v Ljubljani razstavil svoje slike, izdelane s propolisom na plošče iz javorovega lesa. Do tedaj – kolikor mi je znano, pa tudi do zdaj – se tehnike slikanja s propolisom, ki jo je Branko imenoval »propolis art«, ni lotil še nihče. Skoraj leto dni se je trudil in mučil, da je temeljito usvojil tehniko slikanja s to »čebeljo smolo«, ki jo vsi poznamo, številni pa tudi uporabljamo kot naravni antibiotik iz čebeljega panja. Po trdovratnem preizkušanju je vendarle ugotovil, kako redčiti propolis z alkoholom, da nastanejo različne barvne nianse, in kako ga pravilno nanašati, da se prehitro ne strdi.

Čušin slika Janšo

Foto: Franc Šivic

Propolis art na javorjevem lesu

Ko je obvladal tehniko slikanja, se je z neverjetno energijo lotil dela in v nekaj mesecih ustvaril celo vrsto portretov pomembnih osebnosti iz čebelarske zgodovine, na primer Antona Janše, Petra Pavla Glavarja, sv. Ambrož, slikal pa je tudi slovensko krajino in različne dogodke. Mednarodna komisija je njegovo delo nagradila z medaljo Apimondie.

Njegov raziskovalni duh pa se ni ustavil samo pri propolisu. Tako je obvladal tudi tehniko »vinarelov«, to je slikanja s črnim vinom, predvsem z refoškom in teranom, nazadnje pa se je želel preizkusiti še v slikanju z zvarkom iz oljčnih listov, vendar mu to, žal, ni bilo več dano.

Tistega lepega nedeljskega popoldneva v začetku lanskega septembra sva si še poslednjič izmenjala darili: on mi je podaril majhen akvarel kranjskega čebelnjaka, jaz pa njemu najnovejšo knjigo »Slovensko čebelarstvo v tretje tisočletje«. V njej sem v poglavju »Čebela v slovenski likovni ustvarjalnosti« na treh straneh opisal njegovo delo in poudaril, da je med vsemi slovenskimi slikarji doslej najbolj celostno predstavil našo čebelarsko tradicijo v likovni umetnosti.

Pazljivo je prebral tiste strani in rekel: »Saj si mi postavil pravi spomenik! Ali sem si ga res zaslužil?« Hotel sem nekaj reči, pa me je stisnilo v grlu, tako da sem samo nemo pokimal.

Upam in verujem, da njegov čopič ni omahnil, ampak da ga z nezmanjšano energijo pridno uporablja še naprej v večnosti.

Franc Šivic, podpredsednik Čebelarske zveze Slovenije